

Opublikowano dnia 20 kwietnia 1963 r.

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 46828

Kl. 8 a, 5/01
Kl. internat. D 06 b,

Pabianickie Zakłady Przemysłu Bawełnianego*)
im. Bojowników Rewolucji 1905 Roku

Pabianice, Polska

Środek do usuwania z surowych tkanin plam tłustych pochodzących od olejów mineralnych i smarów

Patent trwa od dnia 19 grudnia 1960 r.

Wynalazek dotyczy środka do usuwania z surowych tkanin wszelkiego rodzaju plam tłustych, zwłaszcza plam z olejów mineralnych i różnych smarów.

W czasie przedzenia i tkania materiałów włókienniczych otrzymuje się tkaniny częstokroć zatłuszczone podczas tych procesów wszelkiego rodzaju olejami mineralnymi i smarami używanymi do olejenia maszyn włókienniczych.

Plamy pochodzące z tych olejów i smarów nie dają się usuwać całkowicie z tkaniny i miejsca poplamione są zawsze widoczne w wykończonej już tkaninie, zwłaszcza na tani-

nie barwionej i drukowanej, ponieważ zwykle stosowane środki wykończalnicze nie są w stanie usunąć olejów i smarów całkowicie.

W celu usuwania tych plam tłustych stosuje się różnego rodzaju środki emulgujące, tak jonoczyste, jak i niejonoczyste, przy czym usuwanie tych plam prowadzi się przez ich zapiekanie na drodze tarcia mechanicznego.

Znane środki jonoczyste posiadają niedostateczne właściwości emulgujące do dokładnego usunięcia smarów pochodzenia mineralnego. Natomiast środki niejonoczyste, aczkolwiek posiadają silne właściwości emulgujące, również nie całkowicie spełniają swe zadania, co jest spowodowane twardością wody.

Niezależnie od tego, zapiekanie plam tłustych na drodze mechanicznej, mimo ich usunięcia, powoduje zmianę struktury przędzy w tkaninie

*) Właściciel patentu oświadczył, że współtwórcami wynalazku są inż. Seweryn Witkowski, inż. Henryk Stefański, inż. Władysław Rybak i Zdzisław Duszyński.

w miejscach zapieranych, wskutek czego przy dalszych procesach barwienia i drukowania miejsca wyprane wyróżnią się wyraźnie, z powodu zmiany odbicia światła w stosunku do miejsc niezapieranych mechanicznie, innym odzieniem. Powoduje to obniżenie jakości wyprodukowanej i wykończonej już tkaniny, a tym samym obniżeniem jej wartości.

Przedmiotem wynalazku jest środek do usuwania plam tłustych, który usuwa je bardzo dokładnie bez potrzeby stosowania zapierania mechanicznego, tak iż miejsca zaprane w wykończonej już tkaninie są zupełnie niewidoczne. Aczkolwiek środek według wynalazku zawiera składniki, znane jako środki emulgujące i egalizujące, to jednak zastosowanie pojedynczo do usuwania plam tłustych w tkaninie surowej nie spełniają całkowicie swego zadania, pozostawiając zawsze ślady w miejscach wypranych.

Środek do usuwania plam tłustych z surowej tkaniny według wynalazku składa się z eteru poliglikolowego, mieszaniny pochodnych jedno- i dwualkiloarylosulfonianów i soli sodowej kwasu etylenodwuaminocteroocetowego.

Skład tego środka w procentach wagowych jest następujący:

eter poliglikolowy	18,0 — 20,0%
pochodne alkiloarylosulfonianów o łańcuchu alifatycznym zawierającym 12—14 atomów węgla	3,0 — 4,0%
pochodne dwualkiloarylosulfonianów o łańcuchu aromatycznym zawierającym 12—14 atomów węgla	6,0 — 7,0%
sól sodowa kwasu etylenodwuaminocteroocetowego	9,0 — 11,0%
alkohol etylowy	4,0 — 6,0%
woda destylowana	do 100,0%

Najkorzystniejszy skład tego środka zawiera:

eter poliglikolowy	20,0 kg
pochodne alkiloarylosulfonianów o łańcuchu alifatycznym zawierającym 12—14 atomów węgla	3,5 kg

pochodne dwualkiloarylosulfonianów o łańcuchu alifatycznym zawierającym 12—14 atomów węgla	6,5 kg
sól sodowa kwasu etylenodwuaminocteroocetowego	10,0 kg
alkohol etylowy	5,0 kg
woda destylowana	do 100,0 kg

Przy stosowaniu wyżej opisanego środka według wynalazku wystarczy zwykle posmarowanie pędzelkiem miejsc zatłuszczonych, przy czym w procesie warzenia tkaniny w kotle, środek ten całkowicie emulguje oleje i smary znajdujące się w tkaninie surowej.

Zastrzeżenie patentowe

Środek do usuwania z surowych tkanin plam tłustych pochodzących od olejów mineralnych i smarów, znamieny tym, że składa się z eteru poliglikolowego, mieszaniny pochodnych jedno- i dwualkiloarylosulfonianów, soli sodowej kwasu etylenodwuaminocteroocetowego, alkoholu etylowego oraz wody, wziętych w następujących procentach wagowych:

eter poliglikolowy	18,0—20,0%
pochodne alkiloarylosulfonianów o łańcuchu alifatycznym zawierającym 12—14 atomów węgla	3,0 — 4,0%
pochodne dwualkiloarylosulfonianów o łańcuchu aromatycznym zawierającym 12—14 atomów węgla	6,0 — 7,0%
sól sodowa kwasu etylenodwuaminocteroocetowego	9,0—11,0%
alkohol etylowy	4,0— 6,0%
woda destylowana	do 100,0%

Pabianickie Zakłady
Bawełniane
im. Bojowników Rewolucji
1905 Roku

Zastępca: mgr inż. Aleksander Samujłło
rzecznik patentowy